

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Magdalenou Ježkovou ve věci

žalobkyně: V. Č.,
P. 426, J. 5,

proti
žalovanému: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963,
Křížová 1292/25, 150 00 Praha 5, Smíchov,

v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalovaného číslo I. ze dne 25. července 2016, č. j. 555 818 1321/315-ZZ, a číslo II. ze dne 25. července 2016, č. j. 555 818 1321/315-ZZ,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného číslo I. ze dne 25. července 2016, č. j. 555 818 1321/315-ZZ, a rozhodnutí žalovaného číslo II. ze dne 25. července 2016, č. j. 555 818 1321/315-ZZ, se zrušují a věci se žalovanému vracejí k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Včas podán už žalobou namítala žalobkyně nezákonnost shora identifikovaných rozhodnutí, jimiž žalovaný zamítl její námitky do rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 4. 2016, kterými byl žalobkyni zvýšen invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně od 19. 1. 2014 na částku 5 299,- Kč měsíčně a starobní důchod od 13. 3. 2015 na částku 10 464 Kč.

2. V žalobě uvedla, že žádá o přezkoumání ve věci vyplácení starobního důchodu a dříve i invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně. Uvedla, že záležitost řešila s Okresní správou sociálního zabezpečení v Jičíně i s Českou správou sociálního zabezpečení v Praze, neboť jí nebyla započítána doba pěti let a jednoho měsíce, a to: dle rozpisu 1. 1. 1996- 31. 5. 1998, od 1. 7. 1998 do 31. 8. 1999, od 1. 11. 1999 do 31. 8. 2000, od 1. 10. 2000 do 31. 10. 2000, od 1. 4. 2001 do 31. 5. 2001, od 1. 8. 2001 do 30. 11. 2001 a od 1. 5. 2003 do 31. 5. 2003. Uvedla, že v žádosti o invalidní důchod ze dne 17. 12. 2013, a v žádosti o předčasný starobní důchod ze dne 10. 12. 2014 a v námitkách ze dne 16. 2. 2015 žádala, aby byla tato doba pojištění, kdy pracovala ve společnosti IZABELA, spol. s r.o., Smetanova 280, Tanvald, zohledněna. Vzhledem k tomu, že jakékoliv doklady výše uvedeného zaměstnavatele nelze v žádném případě dohledat, žádala dne 10. 12. 2014 o odstranění tvrdosti zákona a o zápočet chybějící doby pojištění. Na základě dříve doložených dokladů jí byla chybějící doba zhodnocena pro přiznání starobního důchodu a dříve invalidního důchodu jako doba vyloučená, což považovala za nevyřešené.
3. Dále žalobkyně konstatovala, že celé roky ve shora uvedené společnosti pracovala poctivě, pečlivě a velmi často i nad rámec pracovní doby, neboť ve vývojové dílně, kde práci odváděla, se vytvářely celé kolekce nabízené následným odběratelům, takže byl kladen důraz na kvalitu práce a propracovanost ve všech detailech. Po celou dobu, kdy práci v uvedené společnosti odváděla, jí vůbec nenapadlo, že by mohly takové problémy nastat, neboť na výplatních páskách měla vždy srážky na zdravotní i sociální pojištění uvedeny a rovněž v době případné nemoci dostávala peněžní náhradou bez problémů. Žalobkyně proto žádá soud, aby jí chybějící období zařadil do doby vyloučené. Svoje tvrzení dokládá následujícími důkazy: pracovní smlouva od 2. 5. 1995, výpověď z pracovního poměru dne 30. 6. 2003, potvrzení o zaměstnání, rozhodnutí I. ČSSZ Praha ze dne 26. 7. 2016, rozhodnutí II. ČSSZ Praha ze dne 26. 7. 2016, platové výměry.
4. V písemném vyjádření k žalobě žalovaný uvedl, že žalobkyni byla dodatečně započtena doba pojištění v období od 1. 1. 1996 do 31. 5. 1998, od 1. 7. 1998 do 31. 8. 1999, od 1. 11. 1999 do 31. 8. 2000, od 1. 10. 2000 do 31. 10. 2000, od 1. 4. 2001 do 31. 5. 2001, od 1. 8. 2001 do 30. 11. 2001 a od 1. 5. 2003 do 31. 5. 2003 a vydána rozhodnutí číslo I. ze dne 20. 4. 2016 č. j. 1-2R-20.4.2016-425/555 818 1321, kterým byla žalobkyni podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění zvýšen od 19. 1. 2014 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně na částku 5 299 Kč měsíčně, a rozhodnutí číslo II. ze dne 20. 4. 2016, č. j. 2-2R-20.4.2016-425/555 818 1321, kterým byl žalobkyni zvýšen od 13. 3. 2015 starobní důchod na částku 10 464 Kč měsíčně. Tato rozhodnutí napadla žalobkyně námitkami, v nichž vyjádřila nesouhlas se skutečností, že jí nebyla zhodnocena doba pojištění ve shora uvedených termínech jako doba vyloučená, jak požadovala. K uvedeným námitkám žalovaný uvedl, a že způsob výpočtu osobního vyměřovacího základu a výše procentní výměry důchodu je podrobně popsán v odůvodněních žalobou napadených rozhodnutí, na která žalovaný v podrobnostech odkazuje. Uvedl, že o žádosti žalobkyně o odstranění tvrdosti zákona při provádění sociálního zabezpečení rozhodne ministryně práce a sociálních věcí až po vyčerpání veškerých opravných prostředků, které právní řád dává žalobkyni k ochraně jejich zájmů. Žalovaný vyslovil přesvědčení, že starobní i invalidní důchod byl žalobkyni vyměřen ve správné výši, při jeho výpočtu byla zhodnocena veškerá prokázaná doba pojištění, vyměřovací základy byly vypočteny dle doložených evidenčních listů důchodového pojištění, a v souladu s platnými právními předpisy. Proto navrhl žaloby zamítnout.

5. Při nařízeném jednání žalobkyně k věci uvedla, že svoje žádosti o invalidní i starobní důchod konzultovala s pracovníky OSSZ v Jičíně, a postupovala dle jejich pokynů. Ke své práci u zaměstnavatele IZABELA, s. r. o., uvedla, že zde pracovala často nad rámec pracovní doby, tedy v sobotách a nedělích a dokonce i v noci. Tato situace pro ni byla o to tíživější, že v té době byla samoživitelkou s malým dítětem. Nakonec však zjistila, že se navzdory svému pracovnímu nasazení dostala při výpočtu invalidního i starobního důchodu do svízelné situace, která ji dovedla až k tomuto soudu. Žalobkyně dále k věci uvedla, že je obeznámena s tím, že její bývalé kolegyně z práce byly také účastny soudního řízení u zdejšího soudu ve věci přezkumu rozhodnutí o stanovení starobního důchodu. Jednalo se o paní D. a paní P. Pověřená pracovnice žalovaného konstatovala, že na osobním listu důchodového pojištění ze dne 1. 4. 2016, který byl nedílnou součástí prvoinstančních rozhodnutí, je na posledním listu uveden soupis dob, které byly uznány jako pojištěné, nikoli jako vyloučené. Na listu předcházejícím jsou naopak uvedeny doby, které prvoinstanční orgán i žalovaný považují za doby vyloučené.
6. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“) a po prostudování obsahu správního spisu v kontextu s žalobními námitkami pak dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům.
7. Z obsahu správního spisu krajský soud zjistil, že žalobkyně byla od 19. 1. 2014 poživatelkou invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně. Dne 10. 12. 2014 žalobkyně podala žádost o přiznání starobního důchodu pro dosažení důchodového věku od 20. 2. 2015. Na základě této žádosti jí byl podle § 31 zákona číslo 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“) od uvedeného data přiznán starobní důchod ve výši 9 299 Kč měsíčně, a od tohoto data jí nenáleží invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně (§ 58 dané právní úpravy). Žalobkyně podala dne 16. 2. 2015 žádost o změnu data přiznání starobního důchodu od 13. 3. 2015 a žádost o odstranění tvrdosti zákona zhodnocením chybějící doby pojištění u zaměstnavatele IZABELA, s. r.o., a to od 1. 1. 1996 do 31. 5. 1998, od 1. 7. 1998 do 31. 8. 1999, od 1. 11. 1999 do 31. 8. 2000, od 1. 10. 2000 do 31. 10. 2000, od 1. 4. 2001 do 31. 5. 2001, od 1. 8. 2001 do 30. 11. 2001 a od 1. 5. 2003 do 31. 5. 2003. Žádosti o změnu data přiznání starobního důchodu bylo vyhověno a rozhodnutím ČSSZ I. ze dne 24. 4. 2015 byl žalobkyni podle § 56 zákona o důchodovém pojištění přiznán starobní důchod ve výši 9 487 Kč měsíčně.
8. Následně dne 6. 9. 2013 zahájila Okresní správa sociálního zabezpečení Jičín řízení podle § 6 odst. 4 písm. u) zákona č. 582/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů, kterým bylo zjištěno, že v době od 2. 5. 1995 do 30. 6. 2003, kdy žalobkyně uváděla, že byla zaměstnána u zaměstnavatele shora uvedeného, se nepodařilo prokázat skutečnosti rozhodné pro posouzení, zda období od 1. 1. 1996 do 31. 5. 1998, od 1. 7. 1998 do 31. 8. 1999, od 1. 11. 1999 do 31. 8. 2000, od 1. 10. 2000 do 31. 10. 2000, od 1. 4. 2001 do 31. 5. 2001, od 1. 8. 2001 do 30. 11. 2001 a od 1. 5. 2003 do 31. 5. 2003 je možné považovat za dobu pojištění ve smyslu ust. § 8 a § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění (skutečný výkon činností, zúčtování vyměřovacího základu, pobírání dávek nemocenského pojištění), ačkoliv je nesporné, že výdělečná činnost trvala. Na základě výsledků šetření vyhotovila Okresní správa sociálního zabezpečení Jičín dne 12. 9. 2013 evidenční list důchodového pojištění za období od 1. 1. 1998 do 31. 12. 2001, kterým byla vykázána doba čerpání pracovní neschopnosti v měsících 6/1998, 9- 10/1999, 9,11 a 12/2000, 1-

3/2001, 6 a 7/2001 a 12/2001. Šetřením provedeném Českou správou sociálního zabezpečení u Všeobecné zdravotní pojišťovny bylo zjištěno, že žalobkyně byla v období od 2. 5. 1995 do 30. 6. 2003 přihlášena ke zdravotnímu pojištění zaměstnavatelem IZABELA, s.r.o., ale vzhledem k pětileté skartační lhůtě dokladů nemá zdravotní pojišťovna možnost sdělit podrobnější informace.

9. Na základě uvedených skutečností byla žalobkyni dodatečně započtena doba pojištění v období od 1. 1. 1996 do 31. 5. 1998, od 1. 7. 1998 do 31. 8. 1999, od 1. 11. 1999 do 31. 8. 2000, od 1. 10. 2000 do 31. 10. 2000, od 1. 4. 2001 do 31. 5. 2001, od 1. 8. 2001 do 30. 11. 2001 a od 1. 5. 2003 do 31. 5. 2003 a vydána rozhodnutí číslo I. ze dne 20. 4. 2016 č. j.1-2R-20.4.2016-425/555 818 1321, kterým byla žalobkyni podle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění zvýšen od 19. 1. 2014 invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně na částku 5 299 Kč měsíčně, a rozhodnutí číslo II. ze dne 20. 4. 2016, č. j. 2-2R-20.4.2016-425/555 818 1321, kterým byl žalobkyni zvýšen od 13. 3. 2015 starobní důchod na částku 10 464 Kč měsíčně.
10. Ze zákonné úpravy vztahující se na projednávanou věc krajský soud zjistil, že podle § 5 odst. 1 písm. a) zákona o důchodovém pojištění jsou pojištění při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastni zaměstnanci v pracovním poměru. Podle § 8 odst. 1 této právní úpravy jsou osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. a) účastny pojištění podle tohoto zákona, pokud jsou účastny nemocenského pojištění podle zvláštního právního předpisu. Podle § 11 odst. 1 písm. a) uvedené právní úpravy je dobou pojištění po 31. prosinci 1995 doba účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až l), v) až x) a § 5 odst. 2 a 3, za kterou bylo v České republice zapláceno pojistné. Podle § 11 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění se za dobu pojištění uvedenou v odstavci 1 písm. a) u osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. a) až d) a f) až t) a v § 5 odst. 4 nepovažuje kalendářní měsíc, ve kterém nebyly dosaženy příjmy započitatelné do vyměřovacího základu pojištěnce proto, že tyto osoby nevykonávaly činnost zakládající účast na pojištění, pokud nešlo o omluvné důvody; za omluvné důvody se považují skutečnosti uvedené v § 16 odst. 4 větě druhé písm. a). Podmínka zaplacení pojistného uvedená v odstavci 1 písm. a) se považuje za splněnou v případě, kdy zaměstnavatel pojistné na pojištění neodvedl, ačkoliv byl povinen toto pojistné odvést, pokud se dále nestanoví jinak.
11. Dále je z průběhu správního řízení zřejmé, že žalobkyni byla dodatečně započtena doba pojištění v období shora uvedeném, takže jí byl zvýšen nejen invalidní důchod pro invaliditu prvního stupně, ale i následně důchod starobní. Žalobkyně však žádala, aby jí uvedená doba pojištění byla současně zhodnocena i jako doba vyloučená.
12. Z výše citovaných ustanovení plyne, že zaměstnanec v pracovním poměru je účasten důchodového pojištění při splnění podmínek stanovených zákonem o důchodovém pojištění, pokud je účasten pojištění nemocenského [§ 5 odst. 1 písm. a) a § 8 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění], přitom je povinným poplatníkem nemocenského pojištění podle § 2 písm. a) a § 5 písm. a), bod 1 a § 6 zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, které za něj odvádí dle § 8 odst. 1 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti zaměstnavatel.
13. Dobou pojištění, jde-li o zaměstnance v pracovním poměru, je pro účely důchodového pojištění především doba, za kterou je zapláceno pojistné (§ 11 odst. 1, písm. a) zákona o důchodovém pojištění); podmínka zaplacení pojistného je však splněna i tehdy, nebylo-li

pojistné zaměstnavatelem odvedeno, ačkoliv k tomu byl povinen (§ 11 odst. 2, věta druhá zákona o důchodovém pojištění).

14. Krajský soud posuzoval spor mezi účastníky řízení z pohledu závazné judikatury Nejvyššího správního soudu. Ten se ve svém rozsudku ze dne 30. 9. 2014, č. j. 3 Ads 19/2014-26, v němž se jedná o skutkově obdobnou věc, zabýval i institutem doby vyloučené.
15. Ze závěrů citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu lze dovodit, že na případ žalobkyně dopadá ustanovení § 16 odst. 4 věta druhá, písm. c) zákona o důchodovém pojištění, podle něhož *„vyloučenými dobami jsou po 31. prosinci 1995, pokud se nekryjí s dobou účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 1 písm. e), dobou pojištění, v níž měl pojištěnec příjmy, které se zahrnují do vyměřovacího základu, dobou pojištění podle § 11 odst. 1 písm. b), nebo dobou, za kterou náležely náhrady uvedené v odstavci 3 větě čtvrté a páté, doby po které pojištěnec byl poplatníkem pojistného na pojištění, nelze-li zjistit výši jeho vyměřovacích základů“*. NSS vysvětlil, že *„Právě pro případy, jaký nastal i u stěžovatelky, je použitelný § 16 odst. 4, písm. c) zákona o důchodovém pojištění, který dobu, po kterou byl pojištěnec poplatníkem pojistného na pojištění, aniž je současně možno zjistit výši vyměřovacích základů, považuje za dobu vyloučenou. Smyslem vyloučených dob je totiž zabránit rozmělnění výdělků, z nichž je stanoven vyměřovací základ tím, že by byly započteny i doby pojištění bez započitatelného příjmu, které by v konečném důsledku výši starobního důchodu snižovaly. Jde tak o případy, kdy určitá doba je dobou pojištění (§ 11 zákona o důchodovém pojištění), ale pro účely stanovení výše vyměřovacího základu, z něhož se výše starobního důchodu odvíjí, je dobou vyloučenou.“*
16. Krajský soud konstatuje, že povinností žalovaného ve správním řízení je dodržovat základní zásady činnosti správních orgánů, v daném případě ust. § 2 odst. 4 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, který ukládá správnímu orgánu dbát na to, aby při rozhodování skutkově shodných nebo podobných případů nevznikaly důvodné pochybnosti. Z výpovědi žalobkyně přitom vyplývá, a žalovanému je tato skutečnost známá z jeho rozhodovací praxe, že jiným zaměstnankyním společnosti IZABELA, s.r.o., z důvodu stejného pochybení na straně zaměstnavatele byla sporná doba pojištění zařazena mezi doby vyloučené. Uvedené zaměstnankyně však o starobní důchod žádaly o několik let dříve, než žalobkyně.
17. Vzhledem k výše uvedenému tak krajský soud považuje za zřejmé, že v řízení před správním orgánem došlo k pochybení spočívajícím v nesprávném právním posouzení doby pojištění pro účely stanovení výše starobního důchodu, pro které krajskému soudu nezbylo, než zrušit napadená rozhodnutí žalovaného (§ 78 odst. 1 s. ř. s.). Současně soud vrací věc žalovanému k dalšímu řízení, v němž žalovaný bude vycházet z výsledků zjištěných krajským soudem a citované judikatury Nejvyššího správního soudu. Bude přitom vázán shora vysloveným právním názorem (§ 78 odst. 5 s. ř. s.).
18. Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z ust. § 60 odst. 1 s. ř. s., dle kterého má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšná žalobkyně náklady řízení nežádala, proto bylo rozhodnuto tak, jak je ve výroku II. rozsudku uvedeno.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 15. února 2018

JUDr. Magdalena Ježková v. r.
samosoudkyně